

Справка за отразяване на постъпилите предложения и възражения в процеса на обществено обсъждане на проект на заповед за изменение на Заповед № РД09 – 1043 от 19 ноември 2025 за утвърждаване на Насоки за кандидатстване за прием на заявления за подпомагане по интервенция П.Г.1 „Инвестиции в земеделските стопанства“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г. – ПРИЕМ № П/Г/1/0/1, изменена със Заповед № РД09-55 от 20.01.2026 г. и Заповед № РД09-213 от 09.03.2026 г.

№	Данни на подателя	Дата на получаване	Коментар/Предложение	Становище на УО на СПРЗСР
1.	Емил Цвятков	04.08.2026 г. - 15:11	Възразявам срещу проекта за изменение на Заповед № РД09-1043 от 19.11.2025 г., с който се предлага бюджетът на приема по интервенция П.Г.1 „Инвестиции в земеделските стопанства“ да бъде увеличен от 193 513 850 евро на 233 755 055 евро. Възражението е насочено както срещу самото увеличение, така и срещу предвиденото ангажиране на целия посочен като наличен финансов ресурс по интервенцията за финансиране на заявления, подадени в рамките на вече приключилия прием. Представените мотиви не съдържат необходимата фактическа, финансова и административна обосновка, от която да се установи, че предложеното решение е необходимо, пропорционално и по-ефективно от запазването на ресурса за бъдеща конкурентна процедура. Със Заповед № РД09-213 от 09.03.2026 г. срокът за подаване на заявления е удължен до 11.03.2026 г., 23:59 часа, поради което именно тази дата е релевантна за изчисляването на сроковете за	1. Не се приема. Във връзка с изразените коментари, че „представените мотиви не съдържат необходимата фактическа, финансова и административна обосновка, от която да се установи, че предложеното решение е необходимо, пропорционално и по-ефективно от запазването на ресурса за бъдеща конкурентна процедура“ следва да се вземат предвид няколко съображения, а именно: 1. Съгласно одобрения Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023-2027 г. интервенция П.Г.1 „Инвестиции в земеделските стопанства“ е насочена към постигането на четири от специфичните цели и междусекторната цел, но единственият индикатор, който отчита изпълнението на интервенцията е показателят за резултат R.9 „Дял на земеделските стопани, получаващи

		предварителна оценка и за последваща обработка на заявленията. В рамките на приема са подадени 3 014 заявления с общ размер на заявената безвъзмездна финансова помощ 581 751 223,84 евро, представляваща 301 на сто от първоначално определения бюджет. С предложеното увеличение от 40 241 205 евро бюджетът ще достигне 233 755 055 евро, но заявената помощ и след изменението ще представлява приблизително 248,87 на сто от разполагаемия ресурс. Следователно увеличението не преодолява значителното превишаване на бюджета, а единствено разширява кръга на заявленията, които могат да бъдат финансирани в рамките на настоящия прием. Правната възможност по чл. 12, ал. 11 от Наредба № 4 от 25.10.2024 г. Управляващият орган, след съгласуване с Мониторинговия комитет и до публикуването на списъците по чл. 12, ал. 10, да увеличи финансовия ресурс по приема, има дискреционен характер. Разпоредбата не създава задължение за увеличение и не освобождава административния орган от необходимостта да изложи конкретни и проверими мотиви относно размера на допълнителния ресурс, заявленията, които ще бъдат финансирани вследствие на изменението, очаквания резултат и последиците за бъдещото прилагане на интервенцията. Предвидената възможност следва да се упражни в съответствие и с целта на критериите за подбор по чл. 79, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/2115 да	подпомагане за инвестиции с цел реструктуриране и модернизиране, включително подобряване на ресурсната ефективност“. За изчисляването на показателя се вземат предвид „Брой на бенефициерите, получаващи съответно подпомагане“ в числителя и „Общо стопанства“ в знаменателя. Увеличението на ресурса с 40 241 205 евро е целесъобразно административно решение, което позволява финансирането на по-голям брой проекти, преминали успешно предварителната оценка, като по този начин ще се повиши броя на бенефициерите, получаващи съответно подпомагане по интервенцията, с което ще се постигне по-висока стойност на показателя за резултат е R.9. Реализацията на по-голям брой подпомогнати проекти ще допринесе пряко за постигане целите на интервенцията за повишаване конкурентоспособността на земеделските стопанства. 2. По отношение на „запазването на ресурса за бъдеща конкурентна процедура“ следва да се има предвид и времевото ограничение за прилагане на СПРЗСР от този момент нататък. Административните стъпки, които са свързани с обявяването на нов прием, биха ограничили значително периода за изпълнение на заявленията за подпомагане от
--	--	---	---

		осигуряват еднакво третиране на кандидатите, по-добро използване на финансовите средства и насочване на подпомагането съобразно целта на интервенцията. В представените материали липсва информация за броя на заявленията и размера на заявената помощ по всеки от двата подбюджета, разпределението на заявленията по получени точки, резултатите от разглеждането на възраженията срещу предварителната оценка, прогнозния минимален брой точки за финансиране преди и след увеличението, броя и стойността на заявленията, които ще получат финансиране единствено вследствие на изменението, както и техния очакван принос към целите и показателите на интервенцията. Не са представени и данни за извършените административни проверки, за действителния брой заявления, които отговарят на условията за подпомагане, и за необходимия административен ресурс за приключване на производството в нормативно определения срок. Този дефицит на информация е бил установен и в проведената от 16.07.2026 г. до 30.07.2026 г. писмена процедура на Комитета за наблюдение, в рамките на която е поискано представянето на отделни данни по подбюджети, точки, прогнозен праг и брой допълнително финансирани заявления. В отговор Управляващият орган е посочил, че обработката не е приключила и че не разполага с достатъчна информация за извършване на допълнителен анализ.	евентуален нов прием. Насочването на свободния ресурс към настоящия прием осигурява бързина и ефективност при усвояването на средствата. Кандидатите вече са направили разходи за подготовка на инвестиционни предложения. Провеждането на изцяло нова процедура за подбор би забавило реалното инвестиране в сектора. Финансирането на вече подадени проекти, съответстващи на критериите за подбор по чл. 79 от Регламент (ЕС) 2021/2115, отговаря на принципите за ефикасност и своевременност на подпомагането. 3. Съотношението между подбюджета за чувствителни сектори (75%) и останалите инвестиции (25%) е заложено в Насоките за кандидатстване още при старта на приема, съгласно съотношението на средствата по приема на интервенцията, одобрено на Седмо редовно заседание на Комитета за наблюдение на СПРЗСР, проведено на 3-4 септември 2025 г. Промяната на това съотношение на етап оценка би нарушила принципа на равнопоставеност и предвидимост за кандидатите. Пропорционалното увеличаване на двата подбюджета гарантира, че се запазва одобрената стратегия за приоритетно подпомагане на уязвимите сектори.
--	--	--	---

		Посоченото обстоятелство не обосновава предложеното изменение, а потвърждава, че решението за ангажиране на целия наличен ресурс се предлага преди да са установени фактическите резултати, необходими за преценка на неговата целесъобразност и ефективност. В проекта на доклад едновременно се поддържа, че увеличението ще позволи финансирането на по-голям брой „качествени заявления“, отговарящи на изискванията за подкрепа, и че обработката на заявленията не е достигнала етап, позволяващ представяне на подробна информация. Тези две положения не могат да бъдат съвместени без представяне на резултатите от извършените проверки. Ако все още не са установени допустимостта, обосноваването на разходите и приносът на съответните заявления, тяхното предварително квалифициране като качествени е оценъчно твърдение без посочена фактическа основа. Ако необходимата информация вече е налична, тя следва да бъде публикувана и използвана при мотивирането на предложението. Списъкът с резултатите от предварителната оценка по интервенция П.Г.1 е публикуван на 07.05.2026 г. и съдържа структурираните резултати от точкуването на заявленията. Съгласно чл. 11, ал. 1–3 от Наредба № 4 от 25.10.2024 г. списъкът следва да бъде публикуван в срок до един месец от крайната дата на приема и да съдържа получения брой точки за всяко заявление по всеки критерий, както и	Предоставянето на междинни или прогнозни данни за точки и класиране би дезинформирало обществеността и би създавало предпоставки за неоснователни правни очаквания у кандидатите.
--	--	--	--

		основанията за неприсъждане на точки. При окончателна крайна дата 11.03.2026 г. публикуването на 07.05.2026 г. е извършено след изтичането на нормативно определения срок. Заповед № РД09-213 от 09.03.2026 г. измества крайната дата на приема до 11.03.2026 г., но не съдържа основание за последващо удължаване на срока за предварителната оценка. След публикуването на предварителната оценка кандидатите разполагат с десетдневен срок за възражения, а компетентният орган следва да се произнесе по тях до 30 дни след изтичането на този срок и въз основа на резултатите да публикува списъците по чл. 11, ал. 6 от Наредба № 4. Към общественото обсъждане, обявено на 03.08.2026 г., е изминал значителен период както от приключването на приема, така и от публикуването на предварителната оценка. През този период Управляващият орган и ДФ „Земеделие“ са разполагали с възможност да обобщят данните за точковото и финансовото разпределение на заявленията и да представят поне прогнозен анализ на действителния ефект от увеличението. Формалното предоставяне на срок за писмени предложения и възражения не е достатъчно, когато не е предоставена информацията, необходима за информирана преценка на предложеното решение. Съгласно чл. 66, ал. 2 АПК уведомяването за предстоящото издаване на общ административен акт следва да включва основните съображения за	
--	--	--	--

		издаването му, чл. 68 АПК гарантира достъп до информацията по преписката, а чл. 71 АПК изисква актът да бъде издаден след изясняване на относимите факти и обстоятелства и обсъждане на предложенията и възраженията на заинтересованите лица. Когато проектът съдържа единствено общия брой заявления, общата заявена помощ и намерението за по-пълно усвояване на ресурса, без данни за конкретните финансови и оценителни последици, правото на участие в производството не може да бъде упражнено пълноценно. Съгласно чл. 12, ал. 1 от Наредба № 4 от 25.10.2024 г. в срок до шест месеца от крайната дата за подаване на заявленията ДФ „Земеделие“ следва да извърши административната проверка на представените документи и заявените обстоятелства, необходимите посещения на място, оценката и класирането, да одобри заявленията до достигане на бюджета и да откаже тези, които не отговарят на условията за кандидатстване. Когато е приложимо, в рамките на обработката се извършват и проверки относно правилата за държавни и минимални помощи и обосноваването на разходите чрез референтни цени, сравнение на оферти, комисия за оценка или съчетаване на тези способи. При крайна дата 11.03.2026 г. шестмесечният срок изтича на 11.09.2026 г. Към 03.08.2026 г. до изтичането му остават 39 календарни дни. В същото време при липса, нередовност, непълнота или неяснота на документите и данните чл. 12, ал. 5 от	
--	--	---	--

		Наредба № 4 изисква на кандидата да бъде предоставен срок, не по-кратък от 14 дни, за отстраняването им, а при извършено посещение на място кандидатът разполага със седемдневен срок за възражение срещу направените констатации. В представените мотиви не е посочено колко заявления са преминали всички приложими проверки, по колко заявления са изпратени уведомителни писма, какъв брой посещения на място са извършени или предстоят, каква част от оценката на разходите е приключила и какъв административен капацитет е осигурен за оставащия период. При липса на такава информация не може да се направи обоснован извод, че производството ще приключи в нормативния срок, нито че увеличаването на бюджета е съобразено с действителния напредък на оценителната работа. Предходното неспазване на срока за публикуване на предварителната оценка допълнително налага представянето на конкретен и проверим график, а не общо уверение за ускоряване на процедурата. Към настоящия момент срокът по чл. 12, ал. 1 от Наредба № 4 не е изтекъл и поради това не се твърди, че вече е налице нарушение на тази разпоредба. Ако до 11.09.2026 г. не бъдат приключени проверките, оценката, класирането и произнасянето по заявленията, за които не е приложимо законосъобразно удължаване или спиране, ще бъде нарушен нормативно определеният срок. Основанията за неговото удължаване са изрично	
--	--	---	--

		посочени в чл. 12, ал. 6 от Наредбата и са свързани с конкретно съмнение за нередност, наказателно производство или необходимост от становище на друг орган. Големият брой заявления, общата административна натовареност и недостатъчният капацитет не са предвидени като самостоятелни основания за общо неспазване на срока. Подписването на административните договори не е включено в шестмесечния срок по чл. 12, ал. 1. Съгласно чл. 14, ал. 2 от Наредба № 4 кандидатът има право да подпише предложения договор в срок до 15 дни след връчването на акта за пълно или частично одобрение. Това обстоятелство не отстранява съмненията относно реалистичността на графика, а означава, че фактическото приключване на договарянето ще настъпи след произнасянето по заявленията и след изтичането на допълнителния срок за подписване. Липсва и информация относно степента на използване на СЕУ, ИСАК и служебния обмен с регистрите на НАП, МЗХ и ДФ „Земеделие“. Член 6 от Наредба № 4 забранява да се изискват от кандидатите документи и информация, когато данните са достъпни в публичен безплатен регистър, предоставят се служебно по Закона за електронното управление или вече са въведени в ИСАК, а чл. 7 предвижда подаването на заявленията и комуникацията да се осъществяват чрез СЕУ. Не се поддържа, че всички критерии и проверки могат да бъдат извършени изцяло автоматично, но при	
--	--	---	--

			наличие на структуриран електронен масив и служебен достъп до основните регистри. Управляващият орган следва да посочи кои проверки са автоматизирани, кои са извършени служебно, кои изискват експертна оценка и какъв е конкретният напредък по обработването. Насочването на допълнителния ресурс към вече подадените заявления обективно освобождава администрацията от необходимостта да подготви и проведе нов прием, да обработи нови заявления и да извърши нова предварителна оценка. Това административно улеснение не е неправомерно само по себе си, но не представлява достатъчно основание за изчерпване на целия финансов ресурс по интервенцията. Намаляването на административната натовареност и по-бързото договаряне не могат да заместят доказването, че избраното решение осигурява по-добро използване на средствата и по-висок принос към целите на Стратегическия план. С проекта целият посочен като наличен ресурс след петото изменение на Стратегическия план се насочва към настоящия прием. Допълнителните 40 241 205 евро се разпределят в съотношение 75 на сто за подбюджета за инвестиции, изцяло насочени към чувствителни сектори, и 25 на сто за останалите инвестиции, с което общите им бюджети достигат съответно 175 316 291,25 евро и 58 438 763,75 евро. В резултат не остава посочен свободен ресурс за бъдещ прием, освен ако впоследствие не бъдат	
--	--	--	---	--

		освободени средства или не бъде извършено ново финансово преразпределение. Потенциалните бъдещи кандидати нямат придобито право на откриване на нов прием, но това не освобождава Управляващия орган от задължението да анализира кой способ за разпределяне на ресурса осигурява по-висока ефективност и по-съществен принос към целите на интервенцията. Не може предварително да се твърди, че заявленията, които ще получат финансиране вследствие на увеличението, са некачествени, но при липса на данни за окончателната им оценка не може да се приеме и че именно те представляват най-доброто възможно използване на средствата. При бъдещ конкурентен прием могат да бъдат подадени нови и актуални инвестиционни предложения с по-високи резултати по критериите за подбор, по-голяма икономическа ефективност или по-съществен принос към актуалните потребности на земеделския сектор. Поради това решението за ангажиране на целия наличен ресурс следва да бъде предшествано от сравнение между запазването на бюджета в досегашния му размер, частичното или пълното му увеличаване, запазването на ресурс за бъдещ прием и последващото използване на средства, освободени след приключване на оценяването, откази или неподписване на договори. В мотивите не е извършен такъв анализ и не е посочено защо финансирането на следващите по класиране	
--	--	---	--

		заявления от настоящия прием е по-ефективно от запазването на конкуренцията за част или за целия допълнителен ресурс. Не е обосновано и механичното запазване на съотношението 75 на сто към 25 на сто между двата подбюджета. Обстоятелството, че това съотношение е било предварително одобрено за приема, не доказва, че то съответства на действителното разпределение на заявленията, заявената помощ и получените точки след приключването му. При липса на отделни данни за двата подбюджета не може да се установи дали пропорционалното увеличение отговаря на действителното търсене и дали осигурява ефективно разпределение на средствата. Изложените недостатъци са съществени, тъй като засягат фактическата основа на предложението, възможността на заинтересованите лица да участват информирано в производството и преценката дали изчерпването на ресурса представлява по-добро използване на финансовите средства. Общото позоваване на големия интерес към приема и на намерението за финансиране на повече заявления не доказва необходимостта от конкретния размер на увеличението и не обосновава отказа от възможността ресурсът да бъде разпределен при бъдеща конкуренция. По изложените съображения предлагам проектът на заповед да не бъде утвърждаван и финансовият ресурс да не бъде ангажиран по настоящия прием.	
--	--	--	--

		Преди евентуалното разглеждане на ново предложение Управляващият орган следва да публикува резултатите от извършената оценителна работа, разпределението на заявленията и заявената помощ по подбюджети, получените точки, резултатите от възраженията, прогнозния брой и стойност на допълнително финансираните заявления, очаквания им принос към целите и показателите на интервенцията, данните за административния капацитет и реалистичния график за приключване на производството. След публикуването на тази информация следва да бъде предоставен нов срок за писмени предложения и възражения, в рамките на който заинтересованите лица да могат да изразят становище въз основа на пълна и проверима фактическа информация.	
--	--	---	--